

Onor Biblioteca Universitatii
din Cluj Sibiu

A Romániai
Magyar Népkezősség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felfelős szerkesztő

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHEVICH ENDEE
vezetésével

Távlatok

HÁNY EMBERT TUDNA EURÓPA ELLÁTNI?

Egész művelhető területének felhasználásával a most 343 millió embert számláló európai kontinens 460 millió embert tudna ellátni, — állapította meg Wagemann professzor, a berlini konjunktúra kutató intézet elnöke. A világhírű tudós számításainak kiindulópontjává az a tény szolgált, hogy sok európai ország még távolról sem érte el a maximális hektáronkénti terméseredményeket és az összes művelhető területek kiaknázása még nagyon is távoli ideál. A mezőgazdaságilag hasznosítható területek közül ellátási szempontból a szántóföldnek van legnagyobb jelentősége, mivel közvetlen termel kalóriaértékeket, míg a rétek és legelők csupán az állati gyomron keresztül, természetesen sok veszteséggel. Az értékkülönbségre jellemző, hogy az állattenyésztésre felhasznált rétek és legelők kalória-hozama a szántóföldek kalóriatermelésének pusztán egyötödét éri el. Oroszországot és Angliát leszámítva európai átlagban száz emberre 65 hektár hasznos föld esik, melyből 47 hektár szántóföld.

A FRANCIA KÖZOKTATÁS ÚJ BENDJE. Franciaországban elkészült a közoktatásügy reformja. Az új intézkedések a népiskolákra és a középfokú iskolákra egyaránt vonatkoznak. A népiskolákban ezután az oktatás tizenegy esztendőig tart, ha csak a növendék tizenegy éves korában nem iratkozik be valamelyik középfokú iskolába. Az órarend igen tág teret biztosít a testképzés számára is. A középfokú iskolába csak felvételi vizsga alapján lehet beiratkozni. Ezen intézetekben a jövőben mindenkinek tandíjat kell fizetni, ezzel szemben azonban megszüntetik az ösztöndíjakat. A latin nyelv ismét kötelező lesz és mindenemű sportot is üznek majd az iskolában. A sportból szintén visszártnak a növendékek.

ROSSZUL MEGY A SZUEZ-TÁRSASÁGNAK. Minden hivatalnok előtt mindig úgy lebegett a Suez csatornatársaság képe, mint a tünderálom. Sehol nem fizették jobban a vállalati tisztviselőket, mint ennél a társaságnál. Fontokban fizették ki minden elsején a havi járandóságát és ez a fizetés egymagában több volt, mint sok egyszerű hivatalnoknak az évi fizetése. A Suez-társaság nem takarékoskodott. Miért is tette volna? A világ minden valutájában dült a pénz a társaság kasszájában. Milliódollara rugott a jövedelem és a rezszi legnagyobb részét abból állott, hogyan adminisztrálják ezt a rengeteg sok pénzt. Ezek után nem csoda, hogy sokan fényes állást is felcsereáltak volna szívesen, egy közepes hivatalért a Suez csatorna-társaságnál. Azonban a leghosszabb kolbásznak is van vége, ez a ténymegállapítás tűnik ki a társaság legutóbbi jelentéséből, amely közli, hogy a teljesen megcsappant forgalomra való tekintettel, a társaság már nem tud fizetési kötelezettségeinek eleget tenni hivatalnokai legnagyobb részével szemben. Ez pedig prózában annyit jelent, hogy leépítésre számíthatnak az előző társaság tisztviselői.

AZ „ELEKTROMOS SZEM”. Ismeretes, hogy a szelénnek és az alkáli-fémeknek az a tulajdonsága, hogy fény hatására elektromosságot fejlesztenek, számos gyakorlati jelentőségű találmány kidolgozására adott alkalmat. A szelén fényelektromos sajátosságain alapszik például a betörők réme, a láthatatlan infravörös sugarak felhasználásával megszerkesztett riasztóberendezés. Ez az elmés találmány most érdekes módon a természetfelelem szolgáltatásban is alkalmazásra került. A Göring marsall és birodalmi vadászmeister karinhallí birodalmával szomszédos schorffheidi vadaskert személyzetének sok gondot okozott eddig a kocsibejáratul szolgáló rácsos kapuk őrzete. A bölények, rénszarvasok és muflonok nem egyszer megszöktek, ha

a társzekerek után egy pillanatra nyitvamaradt a kapu. A rácsos kapuk ma már eltűntek helyükről és csupán két-két „kapufélfá” őrzi a bejáratokat, azonban „elektromos szemmel” felszerelve. Ha a vad ki

akar szökni és a láthatatlan sugarak útjába kerül abban a pillanatban szirénák szólalnak meg és fény-szórók gyulladnak ki, mire még a bölény is hanyat homlok menekül vissza a sűrűbe.

Menekül a szovjet hadiipar a Dnyeper, Krimi félsziget és Azov-tenger közötti területekről

Budapestről jelenti a Rador: Az NTI a magyar lapok megbízható híreit közli, amelyekből kitűnik, hogy a szovjet kormány intézkedéseket tett a Krimi félsziget és a Dnyeper, valamint Azov tenger közötti körzet sürgős kiürítése érdekében. Az összes ipari üze-

mek, amelyek a szovjet hadsereg számára dolgoznak megkezdték az elköltözést. A katonai hatóságok parancsára, azokat a gépeket, amelyeket nem tudnak elszállítani, elpusztítják.

A legujabb német hivatalos jelentés

A német vezéri főhadiszállás tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

Keleten a támadó hadműveletek a kedvezőtlen időjárás és a nehéz terepviszonyok ellenére is jól haladnak előre.

Mint már külön jelentésben közöltük, német tengeralattjárók az Atlanti-óceán északi részében negyven hajóból álló hajókaravánt támadtak meg, amely hadihajók erős védelme alatt haladt. Szívós és több napig tartó küzdelemben a tengeralattjárók eddig huszonkét gőzöst süllyesztettek el, összesen 134.000 tonna ürtartalommal, két további hajót, összesen tizenegyszer tonna ürtartalommal, megtorpedóztak. Ezek elvesztésével számolni kell. Az ellenséges hajókaraván elleni támadások tovább folynak.

A brit hajózás elleni harc során a német légierő a legutóbbi éjszaka Great Yarmouthtól délre el-süllyesztett három hajót, összesen 21.000 tonna ürtartalommal, amelyek biztosított hajókaravánban haladtak. Ugyancsak ezen a tengerrezen egy könnyű brit

cirkáló és Alnwicetól északkeletre egy másik kereskedelmi hajót bombatalálattal megrongált. Más harc repülőgépek Mittelborougnál alacsonyán támadva bombatalálatokat értek el egy kohóüzem ellen és azt súlyosan megrongálták. Megrongálták a sziget keleti partján levő kikötőberendezéseket is. A kísérőszolgálatot teljesítő órhajók a Csatornában visszaverték egy angol gyorsnaszád-kötelék támadását, amelyet az a védelmiük alatt álló hajókaraván ellen többször megismélt. Az angol gyorsnaszádok közül három el-süllyesztettek. A tengeri ütközetbe a haditengerészet parti ütegei is beavatkoztak és elűzték az ellenséges gyorsnaszádokat. A német hajókaraván összes hajói serteetlenül elérték rendeltetésük helyét.

Ellenséges repülők támadást intéztek a birodalom északkeleti partvidéke ellen. A támadás következtében a polgári lakosság halottakat és sebesülteket vesztett. A légharító tüzéség két ellenséges bombavető gépet lelőtt.

Mölders ezredes légirajának kétezredik győzelme

Berlinből jelenti a Rador: Katonai forrásból jelentik, hogy a Mölders ezredes parancsnoksága alatt álló vadász légiraj szeptember 8-án aratta kétezredik légi győzelmét.

A kétezregyedik győzelmet Beck őrnagy jelentette, aki egy szovjet vadászipülőgépet lőtt le. Szeptember 10-ig

Mölders ezredes légiraja 2033 ellenséges repülőgépet lőtt le és ezek közül 1337 gépet a keleti fronton.

Ezenkívül a bombák és a repülőgépen levő fegyverek

Fekete-tengeri szovjet tengeralattjáró támaszpontot bombáztak nagy sikerrel a németek

Berlinből jelenti a Rador: Az NTI katonai körökből szerzett értesülése szerint a német bombavető repülőgépek az utóbbi napokban ismételt támadásokat intéztek a Szovjet Fekete-tengeri tengeralattjáró támaszpontja ellen és

súlyos károkat okoztak az ott összegyűjtött egységekben.

Az első támadás alkalmával a német repülők egy Odesszától elmenekült tizezer tonnás hajót süllyesztettek el. Szeptember 9-én újabb támadást intéztek a német repülők. Ezen alkalommal husz-huszonöt szállító hajót találtak a kikötőben. Egy négyezer tonnás gőzöst számos bombatalálat ért. A hajó oldalra dőlt és lassan elsüllyedt. A német repülőgépek egy másik csoportja három, egymás mellett horgonyzó szovjet tengeralattjárót bombáztak.

A bombák a három tengeralattjáró között robbantak és elsüllyesztették azokat.

A tenger fenekére küldtek még egy tizenötezer tonnás szállítóhajót és egy másik hajót, amely a tengeralattjárókat látta el üzemanyaggal. A kikötő északnyugati részében horgonyzó petróleumszállító hajók legyuladtak. Megállapították azt is a német repülők, hogy az előző támadás alkalmával eltalált háromezer tonnás petróleumszállító hajó elsüllyedt és helyén a tengeren egy nagy olajfolt látszott.

IZGALOM SZENTPÉTERVÁROTT ÉS ODESSZÁBAN

Stockholmból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a brit hírszolgálat moszkvai értesülése szerint a lakosságának a védelem érdekében történt mozgósítása Szentpétervárott és Odesszánál tovább folyik.

A tél nem akadály a német katona számára

Berlinből jelenti a Rador: Az egyik sajtóértekezleten a Szovjetunióban a téli időben folytatandó háború lehetőségével kapcsolatosan feltett kérdésre azt válaszolták, hogy

ami a német hadsereget illeti, fel van készülve minden eshetőségre.

Nem szabad elfelejteni — mondották —, hogy az elmúlt világháborúban a német hadsereg négy

telet küzdött át és rendkívüli sikereket ért el, ami azt jelenti, hogy ma, amikor a nagy német birodalom csapatai sokkal jobban vannak felszerelve, a tél nem képez olyan körülményt, amely befolyásolhatja a háborút.

Arról sem szabad azonban elfeledkezni — hangoztatták ezen a sajtóértekezleten — hogy a tél beálltáig még több mint két hónap van és ezen idő alatt a katonai helyzet fejlődése nem áll meg. A két hónap alatt a hadszíntéren olyan események történnek, amelyeknek döntő jelentőségük lesz.

Ukrajnai püspökök üzenete a német Vezérnek

Berlinből jelenti a Rador: Az ukrajnai püspökök üzenetét küldték Hitler vezérnek. Ebben közlik, hogy a Potchajeff hegyén, a wolhyniai ukrán nép templomában összegyűlt püspökök szerencsekívánataikat tolmácsolják a Vezérnek és győzelmes hadseregének abban a pillanatban,

amikor hazájuk felszabadult a bolsevisták és istentelenek igája alól

CIANO GRÓF HARCI FELHÍVÁSA

Berlinből jelenti a Rador: A Stefani-iroda közlése szerint a német sajtó kidomborítja Ciano grófnak a rádió által is közvetített felhívását, amelyet az egész világhoz intézett a bolsevizmus elleni harc érdekében. Egyes lapok kidomborítják azokat az elveket, amelyek szerint

a világ összes népei élvezni fogják a kommunizmus felett aratott győzelem gyümölcsét. Más lapok azt írják, hogy Ciano gróf harci felhívása a hároméves európai civilizáció harci kiáltását jelképezi.

Az ukrajnai püspökök tanácsa és híveik kéri a Mindenható, vegye védelmébe a német birodalmat megalapító Vezért, aki sten kegyelméből az egyenes uton vezet a nemzeteket. A püspökök köszönetet mondanak a felszabadító Vezérnek és diadalmas hadseregének. Az üzenetet Alexij, Wolhynia érseke, Simon, ostrogi érsek, Pantelimon lembergi püspök és Benjamin püspök írták alá.

Visszacsalási kölcsönt jegyezni:

kötelesség!

Disznótarcas eljegyzés

Tulajdonképpen senki nem akart népiünnepélyt. A két mama beható beszélgetés során megállapodott abban, hogy a legszűkebb családi körben tartják meg az eljegyzést. A szülők, testvérek, nagynénik, nagybácsik, unokatestvérek és sógorok amúgy is összesen mintegy ötven főnyi létszámot biztosítottak. Ezenkívül legfeljebb a kétoldali első keresztkompar, Jolánka részéről Csicseriék, a völegényjelöltre való tekintettel pedig Liptókyék, mint számbajöhető násznagyjelöltek, kerültek a meghívottak közé. Melániát, a Jolánka kebelbarátját udvarlójával, Ferust s Imrét, a Jóska két legmeghittebb cimboráját, természetesen nem lehetett volna kihagyni. A Jóska huga sem érezte volna jól magát udvarlója nélkül, a Jolánka bátyjának menyasszonyát pedig kihagyni egyenesen sértés lett volna.

A kikérés könnyen ment, mert Jolánka eladó sorban levő lány volt, Jóska is elég szemre és jövőre termelt legény, a nagy lemondás a szülők részéről csak akkor mutatkozott meg, amikor kedves lányuk kezével együtt oda kellett adniok egyetlen féltve őrzött sülődmalacukat is. Ennek halála nélkül ugyanis nem lett volna élet az eljegyzésen. Igaz emiatt fel is dult a családi egyensúly, mert a mama téli zsir- és nyári szalonnakészletét látta ezzel veszélyeztetve, Jolánka pedig lépten nyomon a maga jövőjét a sülőd sorsával egybevetve hallotta emlegetni. Végül is nem lehetett tudni, hogy mi volt az egész városrészben szenzáció, az eljegyzés, vagy a disznótarc.

Szegény malacka a család; halálos ítéletben disznóvá magasztosult és mielőtt feláldoztatása ellen felebbezéssel érhett volna, máris hangtalanították és végre is hajtották rajta az ítéletet. A perzseléskor azonban terjengeni kezdett a füstfelleg. Előbb a szomszédok szipantották tüdőre, azután a járókelők állottak kiosztási csoportrendben a kapu elé. Végül már komoly aggodalommal gondoltak a tiltott gyülekezésnek várható következményeire és hirtelen bevették a sülődcskét a konyhába s egy fűrdőkádban koppasztották meg. Igen ám, de ettől a pillanattól kezdve gomolyogni kezdett a hírfelleg s a mindennapi hírbombák szenzációjaként kiobbant a nagy ügy.

A családfe legmesszebbmenő ágai kezdettek visszahajolni. A rosszul fizető lakó tíz nappal elegele előtt behozta a házbert. Az egyik mama két nőgyeletbeli tagtársa egy kelim abrosz kivarrását helyeztek kilátásba a meghívás megtiszteltetése fejében. A postás csupán kóstolót kért, hogy bukott kifizia hangulatát a pótviszgarra jótékonyan befolyásolná. A kéményesprő szerencsét kívánt, az ujságosasszony nagy sietve a vejét akarta meglepni, a bőrkereskedelmi alkalmazott egy szál kolbászért pár cipőtalpnak valót ígért. Lisztet is ígérték a kis kóstoló fejében más oldalról. Végül vidékről bejött rokonokat és jóbarátokat sem lehetett volna az eljegyzésről kirekeszteni. A muzikusoknak pedig enni adni, egyenesen kötelesség.

Az enni való drága kis sülődcske csak úgy ontotta a jónál jobb falatokat. Azonban minden erőlködése kárba veszett. A pár üvegcserep, ajándék, likőröskészlet, gyökeresvirág, csokorrózsa és más csecebecse árán asztalhoz került vendégsereg megette a sülődcskét. De megette a következő névnapra előre beszerzett pár tyukocskát a kakassal együtt és mégis akadt olyan, aki elégedetlenül távozott a lakomáról.

Ezek kezdettek suttozni mindenfelé. Hogy milyen fősvények ezek a Kovácsék. Összeszédítik ezt a nagy sereget és még az étel is szükön jutott. Mert hát mégis csak szemtelenség, hogy egy eljegyzéssel kombinált disznótorból éhesen menjen haza az ember...

Előbb az idegenek között volt nézeteltérés, azután a két mama tett egymásnak szemrehányást a sok meghívásért és vendégfogadásért, majd a papák váltottak egymással sértő levelet s végül Jolánka Jóska-nak visszaküldötte a gyűrűt. A papája pedig miközben minden ajándékot és emléket szorgalmasan földhöz vert, erőlyesen kijelentette, hogy az ő házában sem eljegyzést, sem disznótort nem enged többé tartani...

Igric

Horthy Miklós magyar kormányzó látogatása a német vezérkari főhadiszálláson

Berlinből jelenti a Rador: A vezéri főhadiszállás a következő közleményt adta ki:

Hitler vezér és kancellár meghívására Horthy Miklós, Magyarország kormányzója meglátogatta a Führert a keleti hárcetren levő főhadiszálláson, ahol a magyar kormányzó szeptember nyolcadikától tizedikéig tartózkodott. A magyar kormányzó kíséretében volt Bárdossy László dr. magyar miniszterelnök és külügyminiszter, Szombathelyi Ferenc altábornagy, magyar vezérkari főnök, valamint Sztójay Dime berlini magyar követ és Jagow budapesti német követ is.

A német vezér főhadiszálláson tett látogatása alkalmával Horthy kormányzó megbeszéléseket folytatott a Führerrel. A tárgyalások folyamán a politikai és katonai helyzettel foglalkoztak.

A hagyományos fegyverbarátság jegyében

A Rador berlini közleménye a továbbiakban beszámol arról, hogy a megbeszélések a két nép hagyományos fegyverbarátságának jegyében folytak le, mely fegyverbarátságot ma a bolsevizmus elleni közös

harc újból igazolja.

A politikai és katonai megbeszéléseken német részről Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Keitel marsall, a német véderőparancsnokság főnöke, magyar részről pedig Bárdossy László kormányelnök és külügyminiszter, valamint Szombathelyi Ferenc altábornagy, vezérkari főnök vettek részt.

Horthy kormányzó kitüntetése

A Führer főhadiszálláson tett látogatás alkalmával Horthy kormányzó meglátogatta Brauchitsch tábornagyot, a német hadsereg parancsnokát, majd Göring marsall meghívására őt is felkereste. Szeptember tizedikén a Führer és Horthy tengernagy, magyar kormányzó megbeszélései befejeződtek. Ezen alkalmából a Führer ünnepélyesen átnyújtotta Horthy kormányzó, magyar hadseregfőparancsnoknak a vaskeresztrend lovagkeresztjét, amivel a német vezér elismerését fejezte ki a vitéz magyar csapatok iránt, melyek a német csapatokkal vállatva küzdenek az európai kultúra bolsevis ellensége ellen, felújítva így a hűséges és kipróbált fegyverbarátságot.

Moszkva tiltakozó jegyzékét intézett a bolgár kormányhoz

Szófiából jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy jólétesült körök szerint a szovjet kormány csütörtökön tiltakozó jegyzékét nyújtott át a moszkvai bolgár követnek és ebben a jegyzékben tiltakozik Bul-

gáriának a tengelyhatalmakkal való együttműködése ellen.

A jegyzék homályos utalásokat tartalmaz Bulgária és Szovjetország jövő kapcsolataira vonatkozólag.

ROOSEVELT VESSZOPARIPAJA:

Az Egyesült Államok „védelmi” politikája

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Roosevelt elnök

tegnapi rádióbeszédében

többek között kijelentette, hogy mostantól fogva a német és olasz hadihajók csak saját kockázatukra közlekedhetnek az amerikai védelmi övezetnek nyilvánított vizeken.

Roosevelt elnök hadsereg- és flottaparancsnoki minőségében elrendelte, hogy ezt a politikát gyakorlatilag alkalmazzák. A felelősség — Roosevelt szerint — Németországot terhelné. Tüzeln csak akkor fognak, ha „Németország válságot akarna kiprovokálni.” A továbbiakban Roosevelt megjegyezte, hogy „a tengerek szabadságának” fenntartása az Egyesült Államok történelmi politikájához tartozik.

Beszéde során az elnök úgy vélte, hogy a tengelyhatalmak ellenségei felé irányuló amerikai kereskedelmet és utánpótlási szállítmányokat gátló tenger-alattjárók és cirkálóok „az Atlanti-óceán kigyói” és „a tengeri szabad utak veszélyeztetői.”

— Nem kerestünk tényleges háborút Hitlerrel, — igyekezett bizonygatni a szónok, — majd így folytatta: nem tesszük ezt ma sem. De olyan békét sem akarunk, melyért ezzel felhagyunk, hogy megengedjünk Hitler kancellárnak, támadja meg flottáinkat és ke-

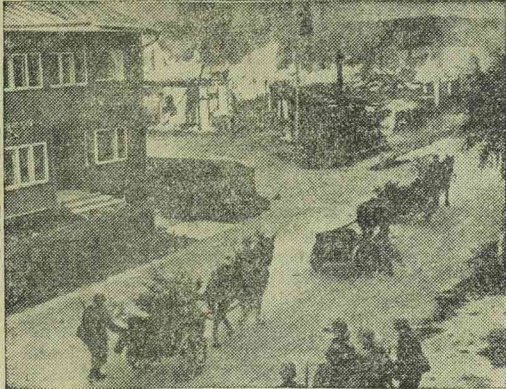
reskedelmi hajóinkat, mindaddig, amíg ezek a törvényekhez igazodnak,

— A nemzeti szocializmus arra törekszik, — mondotta a továbbiakban Roosevelt, — hogy véget vessen a tengerek szabadságának s megszerezze a maga számára a teljes ellenőrzést és a tengerek uralmát. Mihelyt hozzájutna a tengerek ellenőrzéséhez, nyitva állana az ut további tervei felé, különösképp pedig az Egyesült Államok és a nyugati félteke uralására, ami „az erőszak uralomra jutását” jelentené.

Roosevelt megújította ezután ama állítását, hogy az Egyesült Államok „kimondottan védelmi politikát” folytatnak. Senkinek sem kell a kis dolgok mellett időznie és azt kérdeznie, vajjon az Egyesült Államok az ötödik, tizedik, huszadik támadás után kezdenek-e védekezni...

— Itt az idő, hogy résen legyünk! — fejezte be rádióbeszédét Roosevelt elnök.

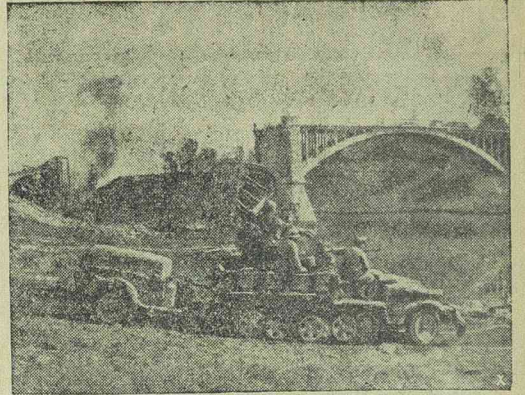
Washingtonból jelenti a Stefani-iroda: Roosevelt beszédét az összes északamerikai rádióállomások közvetítették és annak elhangzása után tizennégy nyelven azonnal ismertették. Már most megállapítható, hogy Roosevelt elnök beszédét az amerikai közvélemény hűvösen fogadta, kivéve az angolbarát és zsidó köröket, melyek viszont nem leplezik kiábrándulásukat amiatt, hogy Roosevelt még most sem döntött a hadviselés mellett. (Rador)

Égő falun vonulnak át a hadiszállományok

A német munkaosztagok a keleti fronton utat építenek

Bolsevisták által felrobbantott híd

A Vatikánban nem nyilatkoznak Roosevelttel üzenetének tartalmáról

Beavatott körök mindössze annyit mondanak, hogy a pápa és Roosevelttel megbízottja a háború és béke kérdéseit vitatták meg

Vatikánvárosból jelenti a Havas-OFI ügynökség: Myron Taylor, Roosevelttel elnök személyes vatikáni megbízottja, aki csütörtökön Maglione bíboros-államtitkárral is tárgyalt, szeptember 22-én utazik vissza Rómából Washingtonba. Myron Taylor minden bizonnyal XII. Pius Pápának Roosevelttel üzenetére adott válaszát viszi magával.

Roosevelttel üzenetének tartalmára vonatkozólag különböző találgatások folynak, de tekintettel arra, hogy a Vatikán ilyen esetekben a szokásos tartózkodó magatartást tanúsítja, beavatott körök mindössze annyit jegyeztek meg, hogy Öszentsége és Myron Taylor a háborúról és békéről folytatott eszmecserét. (Rador).

Ostromállapot Teheranban

Teheránból jelenti a Havas-OFI ügynökség: Teheranban kihirdették az ostromállapotot. A perzsa főváros katonai kormányzója Ahoad Admadj tábornokot, az iráni haderő legmagasabbrangú személyiségét nevezték ki. Másrésztől cáfolják azokat a híreket, mintha az uralkodócsalád tagjai Ispahanba utaztak volna.

Roosevelttel tanácskozott a szovjet követvel

Washingtonból jelenti a Rador: A NTI közli, hogy Roosevelttel elnök Hull külügyi államtitkár jelenlétében csütörtökön másfélórás megbeszélést folytatott Umanski amerikai szovjet nagykövettel. Az Associated Press közlése szerint Hull a Fehér Házból való távozása után kijelentette, hogy a megbeszélésen megvizsgálták az Egyesült Államok és a Szovjetunió érintő összes kérdéseket. Az angol-amerikai-szovjet megbeszélésen résztvevő amerikai bizottság valószínűleg ma, szombaton indul Moszkva felé.

Neves amerikai közéleti vezetők a gyűlölethadjárat ellen

A hajóelsüllyedések nem képeznek okot az Egyesült Államok hadbalépésére

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Roosevelttel propagandistái egyrésztől a Greer cirkáló incidensére s egy hadiövezetbe került és hadianyaggal megrakott amerikai hajó állítólagos elsüllyesztésére hivatkozva,

továbbra is izgatják a közvéleményt, másrésztől azonban az Egyesült Államok ismert személyei megkísérik a szembeszállást ezzel a gyűlölethadjárral.

Az Associated Press a kaliforniai San Pedróból közli, hogy Farley volt postaiügyi miniszter, a demokrata párt elnöke, legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy

a mostani hajóelsüllyedések nem elégséges okok az Egyesült Államok hadbalépésére.

A közvélemény tisztában lehet ezzel. Amerika népe számot vehet azzal a veszéllyel, melyet az Angliába irányított hadianyag szállítása jelent és el lehet készülvén arra, hogy ez alkalommal egyik-másik hajó elvész.

Wood tábornok, az „America First” bizottság elnöke Washingtonban a nagy nyilvánosság előtt kijelentette, hogy

Roosevelttel hadiövezetbe küldte hajóit, ahol az incidensek elkerülhetetlenek. (Rador).

Halálbüntetés vár a várnai összeesküvőkre

Szófiából jelenti a Havas-OFI ügynökség: A néhány héttel ezelőtt Várnában leleplezett kémkedési és szabotázsügyben a vizsgálat befejeződött, nyolc egyén bűnössége derült ki, ezek között van az ismert összeesküvő, Rudvin is. Az ügyész az összes vádlottakra a halálbüntetés kimondását kéri.

Anglia fél az indiai és burmai szavazásoktól

India egyes vidékein forrong a közhangulat

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Mint a brit tájékoztató szolgálat közölte, az angol alsóház csütörtökön délután a harmadik felolvasás után elfogadta azt a törvényjavaslatot, melynek értelmében

Indiában és Burmában a háború egész tartamára s a háború befejezése után is egy

évig felfüggesztik az összes választásokat. Amery indiai miniszter ez alkalommal állást foglalt a brit kormány eme intézkedése mellett s többek között kijelentette:

„Sajnálom, de be kell vallanom, hogy India egyes vidékein a közhangulat nem éppen jó...”

Angol repülők ismét megsértették Svájc semlegességét

Bernből jelenti a Német Távirati Iroda: A Svájci Távirati Iroda és illetékes svájci katonai körök egállapították, hogy a brit légierő a szerdáról csütörtökre virradó éjjel, Olaszország elleni támadásai során, ismét megsértette Svájc semlegességét. (Rador).

Javíthatatlan a londoni hirharang

Komikus brit hírverés a „meghatározott időpontra” történő hadműveletekről és az olasz önkéntes légiók szerepéről

Berlinből jelenti a Rador: Katonai körökből közlik, hogy a brit rádió egyre folytatja olyan hírek kitalálását, amely szerint a német csapatok a keleti fronton bizonyos meghatározott időpontokra akarnak elfoglalni különböző katonai pontokat. Hangoztatják, hogy ez a hírverési rendszer kevés eredménnyel kecsegtet és így jobban tennék, ha lemondának arról, mert ha feltételezik, hogy a németek megszabott idő-

pontban akarnak elfoglalni Szentpétervárt, ez csupán derült kelt.

Csak a németek határozzák meg és senki más a világon Szentpétervár elfoglalásának alkalmas pillanatát.

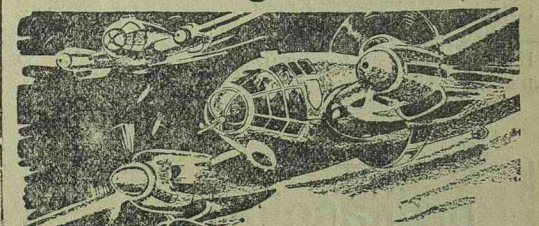
A Rador másik berlini jelentése így szól: A Reuter ügynökségnek „a francia határon” szerzett értesülése szerint abból a tíz olasz hadosztályból, amelyet a németek „kértek” a keleti frontra, csupán háromat küldtek és ezekből is csak egy van a harci övezetben, a német rohamcsapatok háta mögött. Várható, hogy a többi hadosztályt is rövidesen elküldik „sürgős német kérelem alapján”. Ezzel a hírrel kapcsolatban felhatalmazott német helyen megállapítják,

elégé ismeretes, hogy Olaszország önként küldte hadosztályait, a németek külön kérésére nem, hogy a keleti fronton történő harcok a bolsevizmus elleni harcban.

FORUM ARAD — Telefon 20-10 a nagyfilmek színháza

MA! A német filmgyártás büszkesége **MA!**

A levegő hősei

Műsoron kívül az 519. sz. UFA-híradó külön kiadása „A németi mészárszék” és a legújabb 6. sz. háborús híradó. 3-kor, 6-kor, 9-kor, 12-kor, 3-kor, 6-kor, 9-kor, 12-kor, 3-kor, 6-kor, 9-kor, 12-kor. Előadások 5, 7:15 és 9:30-kor

Amateur-lényképeket Nagyításokat Reprodukciókat
készít

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE
Timisoara 1., Piața Libertății 4. Tel. 34-30

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 23—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Földön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 80.—
negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Ságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyá-
rulatoknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes
előfizetési díj kétszerese.

Devil ismeretlen költőnőhöz

Asszonyom!

Levélnem, amelyet hozzám juttatott verseihez
mellette, kiigazolja, hogy verspályázatokon bizotts-
ság bírálja a költeményeket és annak az óhajának ad
szerepet, hogy ezt inkább egy ember végezze. Ez a
véleménye nem helytálló.

A régi görögöknél nyilvános verspályázatok volt-
tak. A szabad ég alatti színházakban sokezer ember
gyűlt össze. A színpad egyik oldalán ült a bírálók bi-
zottsága, a másik oldalon egymásután jelentek meg a
pályázók és olvasták fel műveiket. A bizottság
közben nyilvánosan ítélte. A győztesnek a tömeg előtt
díjakat adtak át a koszorút, akinek pedig gyenge volt a
vers, annak mindenki előtt kellett a kudarcot elvi-
sítania.

Easonlóan nyilvános verspályázatok voltak az
Ókorban a rómaiaknál is. Nyilvánosan adták elő éne-
ket az ir és a skót bárdok, a német mesterdalnokok,
a svéd és dán kobzosok és a díjazás is nyilvános volt.
Főurak ünnepélyein és lakomáin az igricek, regősök és
hegedűsök is nyilvánosan vetélkedtek egymással.

Japánban ma is megtartják évente cseresznye-
virágzáskor az országos nyilvános versenyeket,
amelyek már három ezer éve divnak. Ezeket a ver-
sényeket a bíráló bizottság elnöke maga a mikádó.

A legújabb korban valósították meg a nem nyil-
vános és jelgés verspályázatokot. Igaz, hogy ezeken
a pályázatokon nem kapja meg azonnal a nagy tömeg előtt
a babért, de viszont versének esetleges gyengesége
miatt nem is kell nyilvánosan pirulnia. A jelgés ver-
spályázat tehát tapintatoság egyben kezdő verselők-
kel szemben, másrészt biztosítja az ítélet igazságát,
elfogulatlanosságát. A bíráló bizottság tagjai nem tud-
ják, kinek a versét vizsgálják, mert hiszen a szerző
névét a lezárt és lepecsételt jelgés levél rejtje. Csak az
ítélet meghozatala után kerül a sor a jelgés levélké
felbontására. Csakis akkor tudják meg a bíráló bizotts-
ság tagjai is, kinek ítélték oda a díjat. Ítélethozataluk-
ban nem irányíthatja őket barátság, ellenszenv.
A bírálók részint olyan emberek, akik bár maguk nem
verselnek, de értenek a széptanhoz és a versszabályok-
hoz, részint pedig olyanok, akik maguk is költők, de a
versenyen nem vesznek részt. A bizottság tagjai nem-
csak a vers belső zöngését, tartalmát, érzelmeit, esz-
közeit vizsgálják, hanem alaposan megné-
zik a vers külső formáját is, kidolgozását, rimelését,
nem pongyola-e, nem sérti-e a jóízűt. Sokszor akad
vers, amelynek gondolata csillogó, remek, azonban a
verselés tökéletlen, felületlen. Mások meg a bizottság
elő olyan vers kerülhet, amelynek technikája teljesen
kiforrott, de eszméileg és érzelmeileg vizenyős, sekély.
Ebbe a két osztályba tartozó versek sem számíthatnak
díjazásra, jutalomra. A pályázat a bíráló bizottság lel-
kismeretes vizsgálat alapján csakis belsőleg és külső-
leg egyaránt tökéletes költeménynek nyújtja.

A gyenge és rossznaknak találó versek szerzőinek
névét nem tudja meg soha senki, még maga a bíráló
bizottság sem. Az ilyen versek jelgés levélkéit
nyilvános felbontatlanul elégetik. Így a balsikerű versek
írójának nem kell pirulniuk, hogy ezáltal hiába nyuj-
tották karjukat a dicsőség után. És ez így van jól. A
nyilvános kudarc nem veszi el örökre kedvüket a ver-
seléstől. Mert ha egyszer-mászor kísérletük meddő
marad, de ha lelkük mélyén valóban ott rejtőzik a
találékosság, akkor nem riadnak vissza, folytatják a rime-
lést és elérkezhetnek a tökély olyan fokára, amikor
majd nekik is kijut a pályadíj és a hírnév.

Azért csak küldje be verseit bátran a pályázatra.
Kubán Endre

Fordításokat

magyarból németre és németből
magyarra, irodalmi és szakműveket
vállalok. Timișoara a III., Strada
Rusu Șrianu 2 szám

— Aki az országnak ad, nekünk ad. Az erős és
gazdag Románia biztosítja a nyugalmat és vagyonbiz-
tonságot. Jegyezzünk visszacsatolási kölcsönt.

— Antonescu tábornagy-államvezető feleségének
látogatása a sebesültek kórházában. Predealról je-
lenti a Rador: A kórházi látogatások során Anto-
nescu tábornagy-államvezető felesége látogatást tett
a pénzügyi tisztviselők predeali házában berendezett
katonai kórházban, ahol lábadozó sebesültek van-
nak. Ezt a szépen berendezett kórházat az államve-
ző feleségének elnöklété alatt működő patronázsi-
bizottság jelentős hozzájárulásával és a tábornagy fe-
leségének kezdeményezésére létesítették. Antonescu
tábornagy-államvezető felesége cigarettát, bort, gyü-
ölcsöt, könyvet és kávét osztott szét a sebesültek
között, akik nagy örömmel fogadták az előkelő ven-
déget. Az államvezető felesége a látogatás alkalmával
utasítást adott arra is, hogy növeljék az ágyak szá-
mát.

— Hitler kihallgatáson fogadta a spanyol nagy-
követet. Berlinből jelenti a Rador: Hitler vezér csü-
törtökön a vezéri főhadiszállásán Ribbentrop külügy-
miniszter jelenlétében kihallgatáson fogadta Mayal-
de gróf spanyol nagykövetet és Portugália követét,
aki ez alkalommal átnyújtotta megbízólevelét.

— Akiknek van elég olvasnivalójuk. Ráérő
amerikaiak kiszámították, hogy a világon a leg-
több levelet Roosevelt elnök kapja, nem keveseb-
bet, mint naponta haterosztás darabot. Közvet-
lenül utána a sorban Greta Garbo és Jan Kiepura
következik.

— Churchill és — a politikai háború. Amszter-
damból jelenti a Rador: A NTI közli, hogy a brit rádió
híre szerint Churchill kijelentette az alsóházban, hogy
intézkedik a politikai háborúval foglalkozó szerve-
zetek összeegyeztetéséről. Erre a célra végrehajtóbi-
zottságot alakítanak, amelyet felhatalmaznak a poli-
tikai háború vezetésével.

— Ötszáz áldozata van a legutóbbi földrengésnek.
Ankarából jelenti a Rador: Az első vizsgálatok után
hozzávetőlegesen ötszáz áldozata van az Agri-vidéki
rendkívül heves földrengésnek. A török távirati iroda
közli, hogy csütörtökön reggel földrengést észleltek
Erzingeán, Karakosé, Bittlis és Nasbagir környékén.
A földrengésnek emberáldozatai is voltak és a házak
összeomlottak. A földrengés által elpusztított vidé-
kekre segélycsapatokat küldtek.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, ope-
hajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székreked-
és, bélnyomás, rossz emésztés, gyomorron-
tás, felfúvódás, gyomor- és belfájalmaknál tel-
jes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Min-
den városi és vidéki gyógyszerárban és dro-
gériában kapható.

— Hol fogyasztják a legtöbb teát? Egy angol ke-
reskedelmi társaság, mely a teafogyasztás fellendíté-
sére alakult, érdekes statisztikát közöl, melyből kitü-
nik, hogy Angliában 236 millió csésze teát isznak meg
naponta s hogy az utolsó évtizedben a fogyasztás napi
32 millió csészével növekedett. Ezzel a hatalmas szá-
mmal az angolok beállították a teavás rekordját, mert
nincsen a földkerekségen még egy népe, beleértve a
teát szintén nem kis mértékben kedvelő kínaiakat,
japánokat és oroszokat is, melynél a teafogyasztás
ilyen magas számot mutatna.

— A bécsi Mozart-hét keretében november 28-tól
december 5-ig zenei kongresszust rendeznek, melyen
Németország zenei életének minden vezető egyénisége
és számos neves Mozart-kutató vesz részt.

— Mi a különbség a millió és billió között? A leg-
több ember kézelegyintéssel intézi el a feleletet, pedig
száz között talán kettő se tudja, hogy a gyakorlati
életben annyszor alkalmazott két szám értéke mily
irtózatosan távol esik egymástól. Hogy a kérdés
mennyire nem egyszerű, rögtön meggyőződhetünk
röla, ha például tudjuk, hogy az egymillió másodperc
elteltéhez mindössze 280 órára, azaz nem egészen
tizenkét napra van szükség, míg az egybillió másod-
perc már csak 32.879 esztendő alatt pereg le az idő
homokóráján. Vagy: még szembetűnőbb a különbség,
ha tudjuk, hogy egymillió buzaszem mindössze kb. 80
kilogramot nyom, de az egybillió buzaszem elszállítá-
sához már 8000 egyenként tíz tonnás vagonra volna
szükség. Ennyi hát a különbség a millió és billió kö-
zött!

— Röntgenezett kolbász. A röntgensugaraknak
spani téren való alkalmazását vezették be nemré-
gen az angol kolbászgyárak. Valamennyi angol
kolbászgyár, mely lépést akar tartani a modern
idők haladásával, különlegesen szerkesztett rönt-
genkészítményt szerzett be, melyben a forgalomba-
kerülő kolbászt csomagolás és szállítás előtt átvilá-
gítják. Az átvilágítás célja az, hogy amennyiben
a kolbászban oda nem való idegen testek lennének,
azokat könnyen meg lehessen találni és el lehessen
távolítani.

Mi a K-vitamin?

„Angewandte Chemie” című német szakfolyó-
iratban dr. W. John megállapítja, hogy a vérzécscilla-
pító táplálkozás tényezők egyikének a K-vitaminnaal-
títka az orvostudományak az utóbbi években meg-
lepő gyorsan sikerült felderítése. Ma már ennek a
fontos vitaminnak nemcsak kémiai felépítésére derült
fény, hanem szintetikus előállításának problémája is
megoldódott. A K-vitamin a szervezetben igen fon-
tos szerepet tölt be. Ez a hatóanyag szabályozza
ugyanis a vér prothrombin-tartalmát, mely viszont
a vér megalvadásának tényezője. A K-vitamint az
egészséges ember szervezetében főként a bélbakté-
riumok állítják elő, még pedig az epeváladék fel-
használásával. Ha bizonyos betegségek következté-
ben az epeváladék nem jutna a bélbe, K-vitamin-
hiány lép fel, mely kóros vérékenység alakjában
mutatkozik. Ezt a vérékenységi hajlamot K-vitamin
befecskendezésével ma már néhány nap alatt meg-
lehet szüntetni. A K-vitaminkészítmények adagolá-
sának mint megelőző intézkedésnek az operációnál-
lalt fontos szerep: velük a vér prothrombintartalmá-
nak ilyen alkalmakkal gyakran előforduló csökkené-
sét előre is meg lehet akadályozni.

— Szeptember tizenötödikén összeül a török
nemzetgyűlés. Ankarából jelenti a Rador: A török
nemzetgyűlés rendes ülészaka szeptember 15-én
kezdődik. Előreláthatólag Szaradzoglu külügy-
miniszter politikai beszámolót tart és kitér a legutóbbi
eseményekre.

— B. Kulesár Juliska operaénekesnő előkészít
akadémiára, ének, film és színpadra. Timișoara, Bu-
levardul Mihai Viteazul 6.

— Francia városokat bombázták az angol repü-
lők. Párisból jelenti a Rador: A NTI szerint a Pétit
Parisien közli, hogy a Földközi-tenger partvidé-
kén levő egyes francia városokat szeptember 11-re
virradó éjszaka angol repülőgépek bombázták. Can-
nesra az angol repülőek néhány robbanó és számos
gyújtóbombát dobtak. A bombák egy üres repülőter
és egy gázgyár közelében robbantak. A bombázás
kárt nem okozott.

— Fiatal leány kalandja az oroszánál. Genf-
ből jelenti a Rador: A The African World című
lapotowni újság egy fiatal leány borzalmas orosz-
án-kalandjáról számol be. A leány Rhodesiában
gépkocsin haladt és amikor egy erős közelébe ért,
hatalmas oroszán ugrott a gépkocsi első részére. A
leány nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem gyorsít-
totta az iramot és az oroszán végül is kénytelen
volt az utmenti árokba ugrani. Egy másik oroszán
a postaszolgálat gépkocsijára ugrott és az ajtóban
megkapaszkodott. Az utasoknak hárba kellett bo-
sátkozni a vadállattal, amelyet sikerült lelőniük
de közben az autó is megrongálódott. Ezen a kör-
nyéken különben hat benzínoltott téptek szét az
oroszánok. A vadállatok szokatlan támadókedve
abban leli magyarázatát, hogy a szárazság folytán
nem találtak ivóvizet és ezért behatoltak az emberek
által lakott területekre is, amelyeket különben el-
kerülnek.

— Cunningham és a brit propaganda... New-
yorkból jelenti a Rador: A NTI közli az United
Pressnek azt a híret, amely szerint Cunningham kon-
zervatív képviselő az angol alsóházban a brit propa-
gandának az Egyesült Államokban való fokozását
kérte az elszigetelődés leküzdésére.

— A házartási alkalmazottak száma Németor-
szágban az utolsó nyolc év folyamán 500.000-ról több
mint 1 millióra emelkedett. Németország ebben a né-
met életszínvonal erős emelkedésének jeleit látja.

— Amikor még halállal büntették az aranycsempé-
pést. A világ minden államában törvények sza-
bályozzák az arany kivitelét és behozatalát. Ezek a
törvények sehol a világon nem egyformák. Kevesen
tudják például, hogy Mexikóban egészen 1926-ig ér-
vényben volt egy törvény, amely halálbüntetéssel súj-
totta az aranycsempészt, sőt tettenérés esetében a ha-
tósági közegnek joga volt azonnal — minden bírói íté-
let nélkül — agyonlőni a csempészt. Az aranycsempé-
pészt miatt Mexikóban évenként átlag hatvan ezer em-
bert ítélték el, s 1926-ig évenként átlag 3—400 embert
büntettek halállal.

— A zopotti erdei opera ünnepi Wagner-előadá-
sait az idén is hatalmas tömegek élvezték. A tíz elő-
adásban színrekerült Wagner-operáknak összesen
hetvenötezer látogatója volt.

— Hányszor ketyeg a zseborá egy perc alatt?
— Hatvanszor, — felelne erre a kérdésre majdnem
mindenki. Pedig ez tévedés. A zseborá tudniillik nem
egyszer, hanem ötször ketyeg másodpercenként, tehát
háromszázszor egy perc alatt. Ennek megolvasása
azonban rendkívül nehéz dolog, mert bár háromszázig
1 perc a. — próbáljuk csak meg — a legnagyobb gyor-
sasággal meg tudnánk számolni, arra azonban
már nem marad sem időnk, sem lélegzetünk, hogy az
óra ketyegését figyeljük s hogy vele párhuzamosan
tudjunk számolni.

— **MINISZTERI KÖZLEMÉNY A NÉMET ÉS OLASZ NYELV TANÍTÁSÁRÓL.** Bucurestiből jelenti a Rador: Egyes lapokban megjelent téves tájékoztatások helyreigazításaként a nemzetművelési és vallásügyi minisztérium közli, hogy az elméleti liceumokban (invatamantul secundar teoretic) az olasz nyelv a felső tagozaton ugyanannyi óraszámú tanítandó, mint a német nyelv. A két nyelv közül az egyik kötelező tantárgy. Amíg a kereskedelmi liceumokat illeti, azok felső tagozatán úgy a német, mint az olasz nyelv kötelező tantárgy.

— **Tanévnyitás az aradi római katolikus fiú elemi iskolában.** Az aradi római katolikus magyar fiú elemi iskolában folyik a tanítás és az iskola hét osztályába erre a tanévre összesen 334 növendék iratkozott be. A növendékek száma tehát ebben az iskolai évben is körülbelül annyi, mint az elmúlt tanévben volt.

— **A hatóságok nem állíthatnak ki etnikai származási bizonyítványt.** Bucurestiből jelenti a Rador: A belügyminisztérium tudomására jutott, hogy a községi és városi vezetők etnikai származási bizonyítványokat állítanak ki a hozzájuk fordulóknak. A minisztérium ezzel kapcsolatban leszögezte, hogy az etnikai származás kérdése még nincs törvényileg szabályozva és ez jelenleg tanulmányozás alatt áll. Ennek következtében a közigazgatási hatóságoknak nem áll jogukban ilyen bizonylatot kiállítani, illetve a már kibocsátottaknak nincsen jogi ereje.

— **Az aradgályak kérése az aradi polgármesterhez.** Arad-Gai kölváros lakói, akik az utóbbi hetek eszövései következtében sokat szenvednek a városrészekben szinte járhatatlanná vált sár miatt, kérték az aradi polgármesteri hivatal illetékes osztályát, tegyenek sürgős intézkedéseket az utcák járhatóvá tétele érdekében.

— **Nemzetközi filmkongresszus Rómában.** Rómából jelenti az NTI, hogy a nemzetközi filmkamara elnöksége Volpi gróf elnöklése alatt ülést tartott. Az ülésen a nemzetközi filmgyártás együttműködéséről, valamint a filmeserét vitatták meg. Az értekezleten tizenhat ország képviselője vett részt.

— **Villamos-szerencsétlenség Aradon.** A Hegyalja felől Aradra érkezett egyik villamosról a Radon-úton eddig még meg nem állapított körülmények között leestett és súlyosan megsebesült Pascu Nicolae vingai gazda. Életveszélyes állapotban be szállították a kórházba, de kihallgatni még nem lehetett és így a szerencsétlenség körülményei mind-azideig tisztázatlanok. Valószínűnek látszik, hogy a szerencsétlen ember leakart szállni a még mozgásban lévő villamosról.

— **A válóper nem ujkori találmány.** Ezt bizonyítja egy házassági válásról tanuskodó több ezer éves okmány, melyet egy egyiptomi sírban találtak, ugylát-szik, hogy a házassággal elégedetlenkedők már abban az időben sem tartoztak a ritkaságok közé.

— **Felrobbant petroleum gyorsfűző.** Bucurestiből jelenti: A fővárosi Petru Rares-utcában Vasiliu Cezar tisztviselő lakásán főzés közben felrobbant a petroleum gyorsfűző. A robbanás következtében a tisztviselő és felesége, valamint a cseléd-leány égési sebeket szenvedtek. Az égő gyorsforraló a konyhaberendezést is lángra lobbantotta, úgy-hogy a tűzoltóknak kellett kibyomolniuk.

— **Elhunyt földbirtokos.** Reitter József timisoarai földbirtokos, 73 éves korában a gyárvárosi Strada Verde 37. szám alatti lakásán meghalt. Gyászolják özvegye, Reitter, született Wilhelm Teréz, leányai, özvegy Pop Elza, dr. Schröder Ida és Eippert Olga, továbbá öccse valamint kiterjedt rokonság. A holttestet ma, szombaton délelőtt tizenegy órakor a gyászházban beszentelik, majd Lovrin községbe szállítják, ahol a családi sírban helyezik örök nyugalomra.

— **Laval elhagyta a betegágyát.** Párisból jelenti a Rador, hogy Pierre Laval a röviddel ezelőtt el-lene elkövetett merénylet okozta sebesüléséből fel-épült és esütörtökön elhagyta a kórházi ágyát.

— **Tolvaj cselédleány.** Bucurestiből jelenti: Az ifjúi ügyesség letartóztatta Precup Rozalia cselédleányt, aki a múlt hónap 26-án takarítás köz-ben felfeszítette gazdája íróasztalának fiókját és onnan hatszáznegyvenezer lei készpénzt lopott. Kézrekerítések a hűtlen szolgálónál már csak háromszázötvenhétezer leit találtak.

— **Aradi juhtenyésztők figyelmébe.** Az aradi városi állatorvosi hivatal közli az aradi juhtenyésztőkkel, hogy szeptember 15-ig jelentkezniük kell a városi állatorvosi hivatalban, ahol felvilágosítást kell adniok gypajutermelésükre vonatkozólag.

— **Leesett a szekérről — sérüléseibe belehalt.** Craiováról jelenti: Florea Dobre tizennyéves Bis-tret községbeli fiú vigyázatlanságból a rohanó szekér alá esett, a kerekek oly súlyos zúzódásokat ejtettek rajta, hogy sérüléseibe belehalt.

— **Négy új juttatást a gép.** Bucurestiből jelenti: Tatu Ioana munkásleány a fővárosi Sora áruházban húst darált, miközben a gép becsipette kezét és négy új juttatást kapott.

A Völkischer Beobachter munkatársa előtt

Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes nyilatkozott a visszacsatolási kölcsönről, a földműves réteg ujjaszervezéséről és a zsidókérdés megoldásáról

Bucurestiből jelenti a Rador: A Völkischer Beobachter legutóbbi számában egyik munkatársa tollából hosszabb interjú közöl, amelyet az újsá-gíró Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes-sel folytatott.

A cikk címe: A tábornagy jobbkeze.
A lap tudósító azzal kezdte cikkét, hogy Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes a tábornagy-államvezető megvalósításában jelentős részt vett. Antonescu tábornagy első kormányában a jelenlegi miniszterelnökhelyettes igazságügyminiszterként működött és ebben a tisztségében a román igazsá-gszolgáltatást megtisztította az előző rezsim erköl-cseitől

és azt új alapokra fektette.
Az államvezető második kormányában tárcanékiüli miniszter volt és nagyfontosságú megbízásokat hajtott végre. A háború kezdete óta Antonescu Mi-hai Antonescu Ion tábornagy-államvezető helyet-tese a kormányban. Kormányelnöki elfoglaltsága mellett

a miniszterelnökhelyettesre a visszacsatolt tartományok ujjaépítésének súlyos terhe is nehezedik.

Az újságitró ezután elmondja, hogy a beszél-getés során kérdést intézett a miniszterelnökhelyettes-hez a visszacsatolási kölcsön, a földművesréteg uj-jaszervezése, a zsidókérdés megoldása és az 1940. utáni besszarabiai állapotok orvoslása tekintetében.

A miniszterelnökhelyettes hangsúlyozta, hogy a visszacsatolási kölcsön célja a visszake-rült tartományok ujjaépítése, a mezőgaz-dasági eszközök növelése útján.

Mint állandó és kiegészítő intézkedés azonban a

Bessarabiában levő földeken történő telepítés is a kormány célkitűzései között szerepel. Ezek a földek javarészt a zsidó ingatlanok kisajátításából szá-rmaznak. A középbirtok lesz a család alapja — mon-dotta a miniszterelnökhelyettes.

A gazdasági élet románosítása kérdésében An-tonescu miniszterelnökhelyettes bejelentette, hogy a zsidó vállalatok román kézbe történő át-vétele érezhető eredménnyel járt.

Bessarabiában majdnem teljesen, míg Bukoviná-ban szinte már nem létezik zsidó vállalat. Az 1940. december 4-i törvény a zsidó birtokokat is aláve-tette a románosítási eljárásnak és ennek során egy a nemzetgazdasági miniszter, mint maga Antonescu miniszterelnökhelyettes személyesen is közérőli fi-gyelt a román elem térfoglalását a gazdasági életben.

Az interjú során a miniszterelnökhelyettes ki-tért a két visszakerült tartomány közigazgatási át-szervezésére, amelyet a régi bajok orvoslása tett szükségessé. Hangsúlyozta, hogy a visszacsatolási kölcsön valóban a visszacsatolás eszköze lesz, amin-t azt Antonescu tábornagy-államvezető megígérté.

A kölcsön révén befolyt összegeket csak a mezőgazdaság és hadsereg szükségletei-nek fedezésére fordítják.

Befejezésül a miniszterelnökhelyettes Israélel-ten kiemelte Antonescu Ion tábornagy-államvezető különös gondját a mezőgazdaság és hadsereg iránt. Az a gondosság, amelyet az államvezető a hadsereg irányában tanúsított, lehetővé teszi, hogy teljesítse nemzeti küldetését — fejezte be nyilatkozatát An-tonescu Mihai miniszterelnökhelyettes.

— Az árucikk kimutatását, vasárnap délig lehet benyújtani. A kereskedelmi Testületek Szövetségének közbenjárására Timisoara város gazdasági hivatala megengedte, hogy a malmok, gabonakereskedők, fűszer- és gyarmatárnagykereskedők, textilgyárak és textilárúke-reskedők, cipő és bőrgyárak, cipőkereskedők és bőrkeres-kedők, hus, hal, tej és túzifakereskedők a miniszteri ren-deletben előirt árucikkéik mennyiségéről szóló elsőszbeni kimutatását, melyet eredetileg szeptember 12-ig kellett volna a város gazdasági hivatalánál (ajtó 53) benyújtani, az érdekeltek kivételesen szeptember 14-ig vasárnap délig nyújthatják be. Mindemellett a szövetség felkéri az érdekelteket, hogy a kimutatásokat lehetőleg szombaton délig juttassák el a rendeltetési helyre. A kimutatások három példányban terjesztendő be. A szükséges úrlapok az egyesület írodájában kaphatók. Ezeket a kimutatá-sokat a jövőben minden hó 10-én 25-én kell ugyancsak három példányban a városnál benyújtani.

— **Ujabb zavargások Palesztinában.** Ankarából jelenti: Közép-Palesztinában újabb zavargások törtek ki. Bethlehem városa közelében az angol őrjáratra bombát dobtak, egy katona életét vesztette. Az ügyből kifolyólag több letartóztatás történt. (EBS)

Erőteljes finn előrenyomulás Aunus-tartományban

Helsinki-ből jelenti a Rador: A Stefani-iroda köz-lése szerint a Semejervi és Sotijaervi tavak közötti földszoroson levő szovjet erőket a finn csapatok he-ves harcok után megfutamtították.

A finn támadás olyan gyors és heves volt, hogy az ellenség nem tudott rendszeresen vé-dekezni.

A finn csapatok egyre mélyebben hatolnak be Aunus-tartományba. Ezekben a harcokban egy finn különít-mény, amelynek tüzérségi támogatás és utánpótlás nélkül kellett egy harminckilométernyire kiterjedő mocsaras területen előrenyomulni, különösen kitűnt. A katonáknak kellett vinni a fegyverzetet, a lőszert és az élelmiszereket is. A szovjetcapatok Semejaervi és Praasa között sok páncélkocsival rendelkeztek és ezek között több ötven tonnás harcokocsi is volt. A harcok során a finnek meglettek egy szovjet vonatot. Semejaervi város elfoglalása harc nélkül történt.

A szovjet csapatok kénytelenek voltak menekülni és így, szokásuk ellenére, még a há-zakat sem gyújthatták fel.

Az egyik szovjet katonai konyhán még a tűzhelyen találtak a szovjet katonák eledelét, amelyet gyors menekülésük miatt szintén otthagytak.

— **Amiről Roosevelt nem beszélt... Washington-ból jelenti a Német Távirati Iroda:** Roosevelt elnök legutóbbi beszédével foglalkozva, az Associated Press utal arra, hogy az elnök nem jelölte meg, melyek azok az övezetek, melyeket az Egyesült Államok védelme szempontjából fontosaknak tart. Majd elvlik, — folytatja az Associated Press, — meddig terjesztik ki ezt a védelmi zónát s bennefoglaltatnak-e a Burma-felé vezető utak, a Karai-bi-tenger és a Panama-csatorna. (Rador.)

Ügyeletes gyógyszerárak

Szombaton, szeptember 13-án Aradon a követ-kező gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dick (Marasesti-utca és Consistorului-utca sarkok), Janka (Regele Ferdinand-ut) és Weisz (Avram Tancu-tér.)

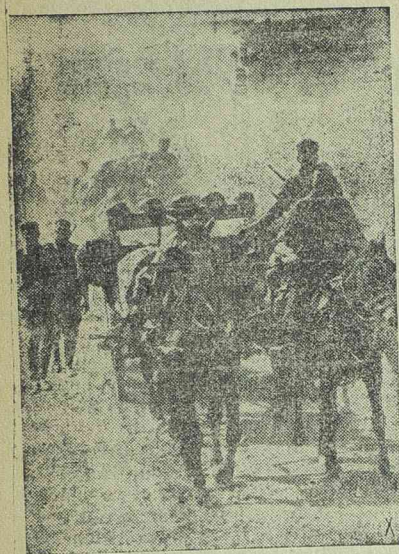
Szeptember 13-tól 19-ig Brasovban a követ-kező gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Scholtes (Str. Brancoveanu 7.) és Schmidt (Str. Hirscher 14.)

Muzi

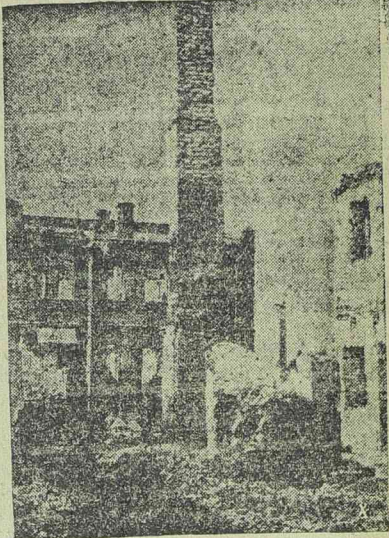
Aradon szombaton a mozik műsora a követke-ző: Corso: Szerelmek éneke (Spanyol film.) Fő-rum: A levegő hősei (Német film.)

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64
Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

Szerelmek éneke
Főszerepben
IMPERIO ARGENTINA
A spanyol zene, ének, tánc, romantika, szépség, temperamentum, érzékiség dia-dala ez a páratlanul gyönyörű film.
Híradó: A hatti műszárlás és egyéb szenzációk

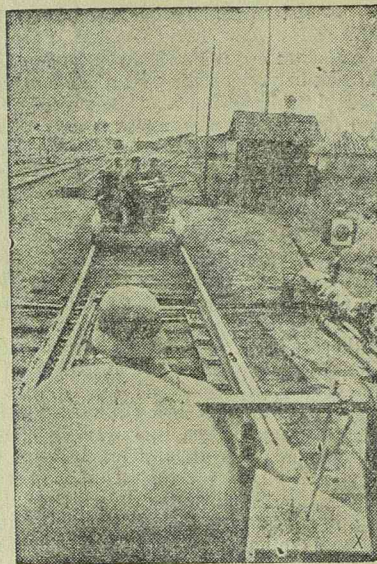
Előrenyomuló német csapatok a keleti fronton

Ez maradt egy házból a keleti fronton

Harc után jól esik egy korty friss víz

Német vasuti járőrök a pályán

SPORTESSEMÉNYEK

Formahiba miatt

A Chinezul elveszítette a zöld asztalnál az SSMR ellen a zöld gyepen kiharcolt két pontot

A labdarúgó szabályok visszaságára jellemző eset szenvedő hőse a Chinezul. Miután igen nehéz körülmények között a csapat feltűnéseltető győzelmet harcolt ki Resitán az ottani SSMR csapata ellen, most formahiba miatt, a zöld asztalnál, a vesztes csapat kapta meg a mérkőzés pontjait.

Miről van ugyanis szó! Rökk, a csapat hátvédje, szolgálati beosztása miatt nem tudott elutazni, és erről csak az állomáson értesült a csapat vezetősége. Egy játékos tehát hiányzott és ezért az állomáson

kint levő ifjúsági játékos, Stoikovicsot vitték magukkal tizenegyediknek. Stoikovics azonban hosszabb ideig nem tartózkodott Timisoarán és ezért nem tudták a szokásos évi orvosi vizsgálatnak alávetni, amiről igazoló könyvecskéjéből hiányzott a kötelező orvosi láttatkozás.

A játékos jögerősen igazolva van a lila-fehérekhez, a Chinezul nem nyugszik bele az ítéletbe és megteszi a szükséges lépéseket a pályán elért eredmény megerősítésére.

A boroszlói nemzetközi ifjúsági versenyek eredményei

A boroszlói Hermann Göring sporttelepen mintegy 50.000 főnyi közönség jelenlétében zajlottak le a Hitler-Jugend által rendezett nemzetközi ifjúsági versenyek. A műsoron uszó, atlétikai és céllövő versenyszámok voltak.

Az uszó számok

főbb eredményei:

100 m gyors: 1. Schröder (német) 1:00.1, 2. Erdélyi (magyar) 1:02.2, 3. Miloslavice (horvát) 1:03, 4. Kienast (német) 1:03.1, 5. Szathmáry (magyar) 1:03.8, 6. Stakula (horvát). 100 m-es hátúszásban Olta 1:18.5 mp-el negyedik, míg 200 m-es mellúszásban Németh 3:60.2 mp-es idővel ugyancsak negyedik lett. A 4x100 m gyorsváltóban: 1. Németország 4:11.2, 2. Magyarország 4:20.2, 3. Horvátország 4:24.1, 4. Olaszország 4:31, 5. Finnország 4:56.5, 6. Spanyolország 5:02.5, 7. Hollandia 5:02.9, 8. Flamandok 5:28.9. — A nemzetek pontversenyében: 1. Németország 72, 2. Magyarország 33, 3. Olaszország 24, 4. Horvátország 17, 5. Finnország 4, 6. Spanyolország 2, 7. Flamandok 1 pont. — Hölgyek versenyében: 200 m mell: 1. Bijland (holland) 3:07.5, 2. Schmidt (német) 3:07.6, 100 m hát: 1. Weber (német) 1:22.8, 2. Stijl (holland) 1:22.8.

A „Basarabia-Kupa” első csoportjának új sorsolása

Szeptember 14: Rapid—Chinezul, CFR—SSMR, UDR—Vulturii, Ripensia—Electrica.
Szeptember 21: Electrica—Rapid, Vulturii—Ripensia, SSMR—UDR, Chinezul—CFR.
Szeptember 28: Rapid—CFR, UDR—Chinezul, Ripensia—SSMR, Electrica—Vulturii.
Október 13: Vulturii—Rapid, SSMR—Electrica, Chinezul—Ripensia, CFR—UDR.
Október 19: Rapid—UDR, Ripensia—CFR, Electrica—Chinezul, Vulturii—SSMR.
Október 26: SSMR—Rapid, Chinezul—Vulturii, CFR—Electrica, UDR—Ripensia.

MAGYAR LABDARÚGÓ NB I

A negyedik forduló után a magyar NB I állása a következő:

Szeged AK	4	3	1	—	20:4	7
NAC	4	3	1	—	15:7	7
Ujpest	4	3	1	—	14:7	7
Gamma	4	3	—	1	12:5	6
WMFC	4	3	—	1	10:5	6
Ferencváros	4	2	1	1	23:11	5
Elektromos	4	2	1	1	12:7	5
Szolnok	4	2	1	1	10:6	5
SalBTC	4	2	—	2	10:11	4
Kolozsvári AC	4	2	—	2	9:10	4
Ujvidéki AC	4	2	—	2	6:10	4
DIMAVAG	4	1	1	2	6:9	3

MÁVAG	4	—	1	3	5:12	1
Kispest	4	—	—	4	8:18	—
Lampart	4	—	—	4	6:26	—
Szegedi VSE	4	—	—	4	3:20	—

Az ötödik forduló mérkőzései, amelyek vasárnap kerülnek eldöntésre a következők: Szeged—UAC, KolAC—WMFC, MÁVAG—NAC, Gamma—Ferencváros, Szolnok—Elektromos, Lampart—SalBTC, DIMAVAG—SzVSE, Kispest—Ujpest.

Sport hírek mindenfelől

A berlini Poseidon uszóversenyén Feina a 200 m-es mellúszásban 2:49.5 mp-es idővel győzött. A 100 m és 200 m gyorsúszást Schürlicke 1:03.4 illetve 2:24.7 mp-es eredménnyel nyerte.

Az ökölvívó Európa-bajnokságokat mégis megtartják. A versenyt december 5—16-ka között Budapesten az addigra elkészült magyar sportszarnokban tartják meg. A magyar ökölvívó szövetség erről táviratilag értesítette a résztvevő államok szövetségeit.

A horvát labdarúgó válogatott a pozsonyi döntetlen után Zsolnán is játszott Zágrább válogatottja néven és a zsolnai csapatot 6:3 (4:2) arányban legyőzte.

Sport-Foto-Optic

A legolcsóbb sportcikkék és azok javítása

A. M. Mülley-nél

TIMISOARA

I. Str. Solderer 11

Telefon 10-19

Fiókiüzlet: IV. Bul. Berthelot 10

Rádió

SZOMBAT, SZEPTEMBER 13.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Zenekari hangverseny. 19 Társadalmi szemle. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó, 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.30 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, utána torna. 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 10.45 Felolvasás. 11.30 Ifjúsági félóra. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15.20 Táncczene. 16.10 Ifjúsági rádió. 16.45 Hírek. 17.15 Szirányi Janos Chopin műveket zongorázik. 17.40 Rádiópósta. 18.10 Cigányzene. 19 Hírek. 19.20 Innen-Onnan. Hangképek. 19.50 Lóversenyeredmények. 20 Zenekari hangverseny. Ezt a műsorszámot a német és olasz állomások is közvetítik 21.10 Márai Sándor elbeszélései. 21.30 Hanglemezek. 21.40 Hírek. 10 Hanglemezek. 23 Idegennelvi hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

= KÖZGAZDASÁG =

A sztandardizált gyapjuszövetek új ára

A nemzetgazdasági miniszterium szeptember tizenötödiki hatállyal új árakat léptet életbe

A nemzetgazdasági miniszterium szeptember tizenötödiki hatállyal új árakat állapított meg sztandardizált gyapjuszövetekre. Az új árak a következők:

FÉRFI SZÖVET:

140 centiméter szélességű 720 gram métersúlyu, mintás lodenszövet a gyárban átvéve 315 lei méterenkint, kicsinyben 362 lei, fekete és tengerkék kabátszövet 1120 gram métersúlyal 140 centiméter szélességben a gyárban átvéve 550 lei, kicsinyben 633 lei. Mintás kabátszövet 1100 gramos métersúlyban 140 centiméter szélességben a gyárban átvéve 1246 lei, kicsinyben 1424 lei. Fekete és tengerkék iskolai posztó 550—600 gramos métersúlyban 140 centiméter szélességben a gyárban átvéve 575 lei, kicsinyben 668 lei. Különböző színű cheviot szövet 490 gramos métersúlyban 140 centiméter szélességben a gyárban átvéve 256 lei, kicsinyben 289 lei. Különböző színű shettland szövet 500—520 gramos métersúlyban 140 centiméter szélességben a gyárban átvéve 737 lei, kicsinyben 848 lei.

NŐI SZÖVET:

Különböző színű télikabát szövet 560 gramos métersúlyban 140 centiméter szélességben a gyárban átvéve 525 lei, kicsinyben 604 lei. Különböző színű tavaszi kabát szövet 455 gramos métersúlyban 140 centiméter szélességben a gyárban átvéve 436 lei, kicsinyben 500 lei. Különböző színű szoknyaszövet 140 gramos métersúlyban 70 centiméter szélességben a gyárban átvéve 210 lei, kicsinyben 242 lei, leánykaszoknyaszövet 160 gramos métersúlyban 70 centiméter szélességben a gyárban átvéve 198 lei, kicsinyben 238 lei.

A gyári lerakatok nagyban történő vétel esetén gyári áron tartoznak az árut forgalomba hozni, amihez csupán a tényleges szállítási költségeket számítatják. A gyárból, vagy a lerakatokból történt kicsinyben való eladások esetében detail ár számítandó. A gyárban átvett árak után a törvényes számlabélyeget és a négy százalékos nemzetvédelmi illetéket, kicsinybeni eladásnál a nemzetvédelmi illetéket kell fizetni.

Az étolaj új ára

A közellátási államtitkárság a következő új árakat léptette életbe a napraforgóból és repceből készített étolajra: A gyárban átvéve kilogramonként 67 lei, nagybani ára 69 lei. Tökmagból készített finomított étolaj gyári ára egy literes üvegben 119.50 lei, kicsinyben 127 lei. Egy literes tartályban a gyárban átvéve 132.50 lei, kicsinyben 139 lei. A fenti árakban a fogyasztási és forgalmi adó is benne van.

Átszervezik a pénzügyminiszterium külső szolgálatát. A hivatalos lap pénteki számában megjelent a pénzügyminiszterium külső szolgálatának átszervezéséről intézkedő törvényrendelet.

MEGSZÜNT A CUKORRÉPATERMELŐK KATONAI FELMENTÉSE. A nagyvezérkar rendelete értelmében a cukorrépatermelők fehérszínű kék csíkos katonai mentességet biztosító iratuk érvényét veszítette és így, akik behívó parancsot kapnak, jelentkezniük tartoznak egységüknél.

A kölni vásár, mely Németországnak a nyugati államokkal való gazdasági kapcsolatait van hivatva ápolni, szeptember 14-én nyílik meg. A német kiállító-öcéknek több mint a fele a nyugatnémetországi iparvidékről kerül ki. A külföldi országok közül különösen Belgium és Hollandia részéről számítanak erős részvételre.

Megállapították a papírzsák eladási árát. A közellátási államtitkárság rendeletileg megállapította a nagy papírzsák eladási árát. Eszerint a hatvan centiméternél szélesebb papírzsák darabonként 2.11 leibe, cukroszsák 1.76 lei, szószákok 1.72 lei. A bústeni papírgyár által szállított zsákok után minden bála esetében 36 lei csomagolási költség fizetendő. A Bústeni és Bates cégek által forgalomba hozott papírzsákok után a forgalmi adókülönböt, a számlabélyeg és négy százalékos illeték fizetendő. A Bates cég, amely a papírzsákok eladásával foglalkozik, a fenti árakhoz nagyban eladás esetén tíz, kicsinyben pedig husz százalékos hasznót számíthat. A forgalmi adót és a négy százalékos nemzetvédelmi illetéket a vevő fizeti.

Százhuszonnégyezer lei egy vagon napraforgómag ára. A közellátási államtitkárság az 1941. évi harmincyole kilométeres fajsúly három-öt százalékos idegen anyagot tartalmazó napraforgómag árát tíz tonnás vagononként 124 ezer leiben állapította meg. A tíz százalékos idegen anyagot meghaladó termés ára minden százalékos idegen anyag után két százalékkal csökken. Ötön felüli, de tíz százalékon alóli idegen anyag esetében minden százalékos idegen anyag után az ár egy százalékkal kisebb. A harmincyole kilométeres fajsúly alatt minden kilogram után a vételár ujjabb egy százalékkal csökken. A fenti árak a termelőhöz legközelebb eső vasúti állomáson történő átadásra értendőek.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.81—45.54. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—80, szová: korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.16—3.28, olasz lira 9.50—9.50, le va 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 757.00—786.83, egyiptomi font 776.44—807.03, palesztinai font 759.85—789.79.

Határozó napló

SZEPTEMBER 14:

Zárolt juh- és báránybőr birtokosok falun a községhez, városban a nemzetvédelmi miniszterium hadfelszerelési államtitkárságához ajánlott levél alakjában eddig a napig tartoznak bejelentést tenni a rendelkezésükre álló készletekről.

A VÖRÖS POKOL

Four Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HÍRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

27

Utközben az is fejembe ötlött, hogy nem volna-e tanácsos valamely melléklépcsőn visszafordulni, hazamenni, összecsomagolni a holmimat és megszökni? De hová menjek? Meg aztán azt csak úgy tehettem volna, ha előbb új hamis igazolványt szereztem volna magamnak. Ez pedig csakis Katjusa segítségével lehetséges. Viszont nem várhatok rá két és fél napig, amíg Minszkből visszatér. Ha addig halogatnám a Bogozov előtt való megjelenést, azaz csak megerősíteném gyanuját, mert bizonyos, hogy gyanakszik rám. Tehát szökni csak kizárólag Usztenszkij igazolványával tudnék. Már pedig ha Bogozov tavarisnál nem jelentkezem, akkor biztosan körözött ezen a néven és akkor előbb-utóbb megtalálnák és letartóztatnak.

Azért tehát további tévovászás nélkül elhatároztam, hogy bemegyek Bogozov irodájába és szembe nézek az ott rám várakozó dolgokkal. Elhatároztam, hogy konokul továbbra is megmaradok azon az állásponton, hogy Bogozovot sohasem láttam és hogy valóban Dimitrij Petrovics Usztenszkij vagyok. Meg voltam róla győződve, hogy az ellenkezőt senki nem tudja rám bizonyítani.

Felértem végre a harmadik emeletre és hosszú folyosóra jutottam. Ott kellett megkeresnem a száztizenegyedik számot. Amíg odáig jutottam, láttam, különböző irodákba sűrűn mennek be emberek minden kopogtatás nélkül. Az udvarias kopogtatást, ugylátszik, mint felesleges burzsujszókást, elhagyták.

Hogy megmutassam, milyen igaz kommunista vagyok, én se kopogtattam a száztizenegyedik ajtón, hanem lenyomtam a kilincset és minden teketória nélkül benyitottam.

Azonnal szemembe ötlött Ivan Vazulovics Bogozov, aki nagy íróasztal mellett ült.

Az ajtó nyitására és csukására felemlte a fejét. Mikor engem meglátott, keményen rámnézett és han-

gosan megszólalt:

— No, csakhogymegjöttél, tavaris Pjotr Fedorovics Tobeljev!

Nyomban tisztában voltam vele, hogy előre készült rá, hogy igazi nevemen szólítson meg. Bizonyára azt hitte, hogy erre a váratlan megszólításra elárlum magamat, vagy legalább is láthatóan összerezzenek.

Ha nem tudtam volna, hogy abban a szobában Bogozovval fogok szemben állani és gyanútlanul nyitottam volna be, akkor talán az áruló Bogozov esetleg elérte volna a célját. Így azonban kárba vészett a furfangosan kiesztelt csapda.

A megszólításra meg sem moccantam. Mintha el sem hangzott volna. Ehelyett előszedtem az idézést és letettem Bogozov asztalára.

— Ezt a meghívást kaptam, hogy jelentkezzen minél előbb ebben a szobában. Kötelességemnek tartottam sietve jönni.

Megint szurósan tekintett rám és szót:

— Jól tetted, Pjotr Fedorovics Tobeljev!

Most már nem hallgathattam. Éreztem, hogy felelnem kell.

— Összetévesztés valakivel, tavaris. Az én nevem Dimitrij Petrovics Usztenszkij. Így szól a meghívás is.

Bogozov felállott erre az asztal mellől. Ugy nézett rám, mintha pillantásával keresztül akarna szurni, vagy mintha legalább is bele akarna hatolni a lelkembe.

Aztán hirtelen öklével rácsapott az asztalra és magából kikelve kiáltott:

— Elég legyen a komédiából! Vess le az álarcot! Te Pjotr Fedorovics Tobeljev vagy, senki más!

Nem inogtam meg. Tudtam, hogy az életem függ tőle, ha nem engedem magamra bizonyítani az állítását. Tudtam azt is, nem tudja rámbizonyítani, hogy Tobeljev vagyok. Tovább tagadtam.

— Ismétlem, tavaris, — mondtam higgadtan — hogy összetéveszt valakivel. Itt az igazolványom.

Elővettem igazolványomat és eléje tartottam. Azonban nem vette át.

— Fűtyülök erre az igazolványra! Elég burzsu szalagál mindenféle hamis igazolvánnyal. Bizonyos, hogy te is közülök való vagy. Válaszolj nekem néhány kérdésemre.

Aztán gyors egymásutánban odavetett nekem kérdéseket. Azt hitte, hogy zavarba hoz és elszólor

magam. Én azonban nem ugrottam be neki és a gyors kérdésekre sebesen feleltem.

— Mi történt Kolegerszkijvel?

— Sohasem hallottam ezt a nevet, nem ismerem a viselőjét és így nem is tudhatom, hogy mi történt vele.

— Igaz, hogy Mlinov megeskette társait a cárizmus feltámasztására?

— Ha ismerném ezt a Mlinovot, akiről beszélsz, tavaris, és igaz volna, amit róla mondasz, azonnal feljeleneném a csekánál.

— Mikor lötték agyon Kalinin őrmestert?

— Tavaris, csupa olyan dolgot kérdezel tőlem, amiről fogalmam sincsen. Miért lötték agyon ezt az ismeretlen Kalinin őrmestert?

— Milyen volt az élet a katonai akadémiában és mi történt tavaly az utolsó évfolyam növendékeivel?

— Ujból kérem, tavaris Bogozov, ne adjon fel nekem olyan kérdéseket, amelyekre nem tudok felelni.

— Ha te vagy Pjotr Fedorovics Tobeljev, akkor tudnod kell válaszolni kérdéseimre.

— Ismétlem, hogy Dimitrij Petrovics Usztenszkij vagyok és fogalmam sincsen, kiesoda az a Tobeljev, vagy hogyan is hívják! Mondom, hogy összetévesztés valakivel, tavaris.

Bogozov fürkészően nézett végig rajtam. Káromkodott:

— Hordd el magad a pokolba!

Nem mondtam ezt magamnak kétszer és a következő pillanatban már kívül voltam az ajtón.

Azzal tisztában voltam, hogy Ivan Vazulovics Bogozovnak nincsen bizonyítéka arra vonatkozólag, hogy valóban én vagyok Tobeljev. Azt azonban nem tudtam, hogy határozott fellépéssel sikerült-e meggyőzőm arról, hogy valóban tévedett.

Egyelőre azonban megmenekültem tőle.

Ugyanez volt a véleménye Katjusának is, amikor két nap múlva hazérkezett Minszkből. Azt hittük, hogy Bogozov felhagy további üldözéssel, miután nem sikerült gyanakodását rámbizonyítani.

Annál inkább csodálkoztam, sőt mondhatnám, megrémültem, amikor két hét múlva megkaptam a második idézést a belügyi népbiztosság tízennegyedik ügyosztályának száztizenegyedik szobájába.

Abban a hiszékenben léptem be oda, hogy Bogozov néhány izgatott kérdés után ismét elküld, ha nem tud velem semmi eredményt elérni.

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt, gyors és biztos. ÁLLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Brătianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-tózsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colocoi trafik (v. Galgóczy), Str. Brătianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Allást keres

Ispáni vagy ehhez hasonló állást keres 37 éves, nős, hadmentes, közép- és földművelésiskolai végzettséggel. Gazdálkodás minden ágában jártas. Garanciával rendelkezik. Cim a timisoara kiadóban. (2208)

Alkalmazás

Molnár és malomgépész vidéki vámmalomban azonnalra kerestetik. Érdeklődni lehet Losonc János-nál, Timisoara I. Bulv. Regina Maria 8. (5000)

Jól főző mindenest azonnalra felvétetik. Timisoara II. Str. Vulcan 20. (4923)

Kőművesek, ácsok és napszámások felvétetnek a Standard harisnyagyárral szemben levő építkezésnél. Timisoara II. Cogălniceanu 14. (2191)

Famegnunkáló gépeken ónálóan dolgozó munkásokat felvesz Dóczy tanszergyár Timisoara Ronaf, Str. Marinescu 15. (2212)

Független gyógyszerész állandó állást kaphat. Esetleg a patika bérbeadó. Ajánlatokat Szabadosné, Sacalaz. (2219)

Másfél vagonos kereskedelmi malom vezetésére hozzáértő molnárt keres a Lezurov-malom, Ramnicul-Sarat. Jó hely, állandó állás és különböző előnyök, a malomban mentességet kap a koncentráció alól. Román nyelven a fenti címre, vagy a tulajdonosnak, Arad, Str. Bolintineanu 11. sz., lehet írni. (3542)

GYÓGYSZERÉSZT vagy gyógyszerésznőt diplomával, vagy anélkül, feltétlenül megbízhatót, három nyelvet beszélőt, hosszú alkalmazásra, azonnali belépésre keresek. Csillag-gyógyszertár, A. Gönözy, Alba-Iulia. (3118)

Szakácsnő középkorú esetleg bejárónó 15-re felvétetik. Jelentkezni délután. Cim Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3525)

Timisoarai magánvillába gyermektelen, házaspárt keresek, az asszony részéről a délelőtti órákban takarítási kötelezettséggel. Ajánlatot „Oktober 1” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (2214)

Disztéges bejárónó d. e. 9-től 11 óráig, koszt nélkül felvétetik. Arad, Str. Cosbuc 21. Wolf. (3548)

Férfi és női munkaerőket keresünk angol munkára. Traxel Salon Timisoara Str. Lovinici 2. (2231)

Fűszeres segéd és egy inas azonnali beépésre kerestetik. Jancsó Coloniale, Timisoara II. Str. 3 August 29. (2232)

Kifutóleányt vagy tanoncot felveszünk. Káldor foto-optic Timisoara Piata I. C. Brătianu 3. (2233)

Főzni tudó mindenest keresek éves bizonnyitvánnyal kis családnak. Jaulusz, Timisoara Str. Protă Dragomir 15. (2235)

Jutalékra Aradra helyi képviselőt vállal szakszerűen bevezetett drogérta. Bedolgozva gyógytár, drogéria, festék és fűszer szakmában is. Cimeket „Szorgalmas” jelígre Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. alá kér. (3557)

Jobb családból való fiú tanulónak felvétetik. Killnar óras, Arad, Bul. Reg. Ferdinand 52. (3551)

Keresünk azonnalra gyakorlott szalgazdókat és paszományosokat, vagy nőket. Fil-Art S. A., Timisoara II., Str. Deva. (2236)

Keresek két perfekt munkást, aki a kéziszővővért, kéziszővőde részére. Cim Timisoara III. Str. General Mosoiu 3. Jelentkezni reggel 10 óráig. (2206)

Bejáró szakácsnő azonnalra felvétetik. Arad Str. Alexandri No. 4. földszint balra. (3544)

Oktatás

HERSKOV-TS AUGUSTA zongoraművész állami oklevéllel rendelkező zenetanár, szeptember 15-én kezdi meg a zongoraoktatást kezdők és haladók részére. Előkészít akadémiái vizsgára, tanít modern jazzt. Jelentkezni lehet Timisoara III., Vladica Badescu-u. 3-I. Telefon 32-30, délután 3-5 óra között

Lakás

Nagyon szepen butorozott nagy uccai szoba 15-re kiadó. Timisoara III. Str. Odobescu 25. (4631)

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal 15-ére, esetleg október 1-re kiadó. Megtekinthető délelőtt 9-12 és délután 5-7 óráig. Timisoara I., Str. Aurel Popovici 10. Felső csengő. Str. Take Ionescu mellékutcája. (5003)

Különbejárattal butorozott szobát keres a IV. kerületben csendes férfi. Cimeket „Pontos fizető” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (5004)

Nagyobb ipari vállalat

Keres azonnali beöltözésre egészséges, száraz, világos 5-6 szobából vagy esetleg nagyobb termékből álló helyiséget Arad központjában vagy ahhoz közel. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8 alá kér

Kettő, esetleg háromszobás, összkomfortos modern lakást butorral is, Arad központjában lelépéssel átvennék. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8 alá kérek. (3527)

1 szobás fürdőszobás garçon lakás hideg meleg folyóvízzel okt. 1-re kiadó. Cim a timisoarai kiadóban. (5004)

Tiszta kis szoba (nem zonában) kiadó. Megtekinthető hétköznap délután, vasárnap délelőtt. Timisoara III. Str. Romulus 10. (1969)

Lehetőleg központhoz közel keresek azonnalra butorozott (esetleg butor nélküli) szobát fürdőszoba használattal. Cimeket Rudolf Mosse, Str. Eminescu 8 alá kérek. (3546)

Kétszobás lakást keresek azonnalra. Killnar óras Arad, Bul. Reg. Ferdinand 52. (3555)

Adás-vétel

25 métermázsas teherbírásu stráfkocsit megvételre keresek. Cimeket ár megjelöléssel a timisoarai kiadóhivatalba kérek. (4420)

Keresek kombinált, modern új ebédlőt, vagy csak kevésbé használtat, feltétlenül féregmentesen. Cimeket szíveséggel Colocoi házgondnok, Timisoara I., Bulv. Regina Maria 8., továbbit. (2224)

Veszünk literes üvegeket 10 leuért Flora likörgyár Arad

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, otománok, Thonet-székek olcsón eladó. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3115)

Szappanprés és hozzávaló vágókészülékek sürgős megvételre kerestetnek. Munkások (lehetőleg szappanszakmából) felvétetnek. Timisoara-Fratelia I. utca 47. Telefon 37-39. (2229)

Tisztítórongyot veszünk minden mennyiségben. Mecher, Timisoara III., Strada Brancoveanu 6. (2226)

Magas, jó árat fizetek használt, de jókarban tartott folytonégó szobakályháért. Ajánlatokat „Sürgős” jelígre kérek a timisoarai kiadóba. (2213)

Cserélek: oradeai vagy cluji bérházat, Timis megyében, saját állomással bíró községben 80 hold földdel, épületekkel. Eladók: 1-300 holdig szántóföldet Bănsăgban és az átszított területen. Timisoara I. Piata Libertății 7. (5005)

Kerünk nagy sálgallér és kezelő, csaknem új (10 db. állat bőre 12.500 leuért eladó. szíveséggől „Clara” parfümeria Arad, Str. Eminescu. (3550)

Gyümölcsfa megrendeléseket őszi szállításra már előjegyzésbe veszek. Vitye Karoly faiskolája, Cenadul Vechiu, Timis-Torontal. (3551)

Fekete vadonat új férfi télikabát (erősebb termetre) eladó. Cim Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3552)

Eladó: támlásdivány, nagy tükrös mosdó márványlappal, masszív ebédlőasztal, háromrészes tiszta lószőrmatrac. Arad, Str. Nicu Filipescu 9 kapu alatt balra. (3553)

Zongorát keresek megvételre. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8 alá kérek. (3556)

Magas, jó árat fizetek használt, de jókarban tartott folytonégó szobakályháért. Ajánlatokat „Sürgős” jelígre kérek a timisoarai kiadóba. (2215)

Eladó egy 3 vagon befogadóképességű vasszertály. Oxigenul Superior Timisoara II. Calea Buziașului 4. (2217)

Megvételre keresek oca. 3 kgr. tiszta pehelyt. Cimeket ár megjelölésével Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek. (5001)

Wertheim-kasszát megvételre keresek, esetleg kölcsönveszek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3536)

MIELŐTT VENNE, VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst disztárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheim-kasszát, írógépet, könyvritkaságot, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARTA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. szám. (3022)

Szobás-konyhás ház, nagy telekkel, a gyárvárosban 200.000 leuért eladó. Cim kiadóban. 5001

Eladó villanyerőre működő harisnyaszemfelszedő gép. Hunedoaramegyében nem dolgozhatik. Cimem: Ringler Sándor Deva, Piata Gh. Baritiu 6. (3130)

Keveset használt kerékpár eladó. Cim Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3547)

Varrógépet, kerékpárt veszek. Sambura mechanic Arad, Calea Banatului 12 (3545)

Különléte

Tejmei ellátást adnék 1-so, 11-os zsidó-ciumei diáknak. Megbeszélés délelőtt 9-től délután 5 óráig. Timisoara I., Strada Aurel Popovici 10. Strada Take Ionescu mellékutcája. (5004)

Jömeneteli női- és férfi fodrász üzlet tanonca, lakással, családi okok miatt azonnal átadó. Timisoara Ronaf, Str. Magdi 24. (2213)

50-100.000 leu befektetéssel finanszírozó vagy közreműködő társ kerestetik, még nem létező keresztény engros tojásüzlethez. Felvilágosítást Bayer Károly, Brasov, Str. Plevei 15, nyújt. (3132)

Fényképező mesterkönyvvel műtermet átvenne vagy bérelne. Cim: Doamna Ionescu, Beius Str. Târgului 35. 2234)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6 os villamos megállójánál ::

Raktárhelyiség Avram Iancu tértől 5 percere kiadó. Cim Atlantai cipőüzlet. Arad, Piata Avram Iancu. (3561)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle Illiomtejkrémet, Illiom-tejszappant és Illiompuvert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerésztárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben

Timisoara I., Piata I. C. Brătianu